

Zpráva o činnosti za rok 2025

Klub dětských knihoven Regionu SKIP Velká Morava sdružuje knihovníky pracující s dětmi a mládeží a vytváří prostor pro jejich profesní setkávání, sdílení zkušeností i další vzdělávání. V roce 2025 měl Klub 59 členů (v roce 2024 – 38 členů) ze 42 zapojených knihoven (v roce 2024 – 29 knihoven). Členská základna tedy nadále roste, čehož si velmi vážíme. Během roku probíhaly porady členů Klubka a nadále fungovala facebooková skupina, která slouží k rychlé komunikaci a sdílení podnětů z praxe.

Aktivity členských knihoven

Do společného hodnocení se zapojilo 22 knihoven.

V oblasti projektu **Bookstart** uvedlo 9 knihoven, že v roce 2025 nerealizovaly žádnou akci. Naopak 6 knihoven uskutečnilo během roku více než 12 akcí, 3 knihovny uspořádaly 3–5 akcí, 1 knihovna 6–8 akcí a 1 knihovna 9–12 akcí. Ojedinele se objevily i specifické odpovědi (např. realizace pouze na pobočce či bez upřesnění počtu). Z komentářů vyplývá, že tam, kde se Bookstart dlouhodobě rozvíjí, vznikají programy pro nejmenší děti, klubíky či tematicky zaměřená setkání, která mají u rodin dobrou odezvu a stávají se stabilní součástí nabídky akcí pro veřejnost.

Noc s Andersenem (případně její alternativy) proběhla v různých podobách. Čtyři knihovny uvedly, že v roce 2025 pořádaly akci s přespáním v knihovně, dvě knihovny ji realizovaly jako podvečerní či večerní program bez přespání. Osm knihoven akci v roce 2025 nepořádalo. Objevily se také individuální formáty (např. tematické varianty či spolupráce se školou). Z odpovědí vyplývá, že tam, kde se nocování uskutečnilo, patřily mezi nejvíce oceňované aktivity tvořivé dílny, tematické hry a společný zážitek, který posiluje vztah dětských čtenářů ke knihovně.

Pasování prvňáčků zůstává stabilní a hojně rozšířenou aktivitou regionu – 19 knihoven uvedlo, že pasují v období květen/červen. Dvě knihovny prvňáčky nepasují vůbec a jedna knihovna realizuje pasování na podzim i individuálně během školního roku na žádost jednotlivých tříd. Z údajů je patrné, že tato tradiční akce každoročně oslovuje vysoký počet dětí a představuje významný prvek spolupráce knihoven se základními školami.

Do soutěže **Čtenářský (k)rok**, nabízené jako regionální aktivita všem knihovnám, se 14 z reflektujících knihoven nezapojilo, uvedly však, že je projekt zaujal a zapojení zváží v následujícím období. Osm knihoven se nezapojilo a nemá o účast zájem. Téma čtenářských výzev se nicméně v odpovědích objevuje i samostatně, což naznačuje, že některé knihovny realizují vlastní motivační aktivity podporující pravidelné čtení, a proto nemají potřebu zapojovat se do této v loňském roce vzniklé regionální aktivity.

Vedle uvedených projektů organizovaly knihovny **řadu dalších aktivit na podporu dětského čtenářství** – besedy pro mateřské a základní školy, tematické programy, mezigenerační setkávání (např. projekty propojující seniory a děti), multimediální dílny či specializované programy zaměřené na mediální výchovu. Z odpovědí vyplývá důraz na kreativitu, spolupráci se školami a snahu reagovat na aktuální potřeby dětí a rodin.

V brněnské Knihovně Jiřího Mahena uspořádali první ročník Festivalu Krajinou příběhů, zaměřeného výhradně na literaturu pro děti a mládež a možnosti práce s příběhem. První

ročník navštívilo téměř 600 návštěvníků. Za zmínku stojí také Multimediální dílny (Tišnov), mezigenerační projekt Babička a dědeček do školky (Hovorany, Kyjov), Přiveď tatínka do knihovny (Bory), TAŤKOklub (Kyjov – pro tatínky s dětmi), Klubík pro mrňata ze školek jako každoměsíční setkávání (Olešnice). V Ratíškovcích otevřeli tzv. DigiDoupě – prostor pro mládež vybavený technologiemi, s nimiž mohou pracovat. Ve Znojmě pořádají tradiční literární soutěž *Literární osvěžení*, do níž se mohou hlásit nejen děti ze Znojemska. Obdobu bookswapu přinesla židlochovická knihovna akcí Jarní provětrání knihovny, při níž si mohli lidé vyměňovat své knihy. V Knihovně Hrubá Vrbka realizují vlastní projekt na podporu čtenářské gramotnosti Cesta do knihovny – mini únikovou hru, při níž děti hledají odpovědi na otázky a z indicií skládají slovo, které jim odhalí knihu pro následnou čtecí část.

Ohlasy a ocenění

V otevřených odpovědích zaznívá výrazná vzájemná podpora mezi knihovnami regionu. Členové oceňují nejen konkrétní projekty, ale i každodenní práci kolegů, kteří dlouhodobě a často nenápadně rozvíjejí dětské čtenářství ve svých obcích.

Region se může pochlubit také řadou ocenění. Soňa Piškulová z Městské knihovny v Břeclavi získala ocenění Velkomoravský knihovník. Knihovna v Ratíškovcích získala ocenění TOP Komunitní knihovna Jihomoravského kraje 2025 a také zvítězila v kategorii knihoven nad 3 000 obyvatel. Ocenění obdržela za moderní prostory (např. nové DIGI Doupě pro mládež) a nadstandardní komunitní aktivity. Martina Černá z Městské knihovny Kyjov byla nominována na ocenění Knihovnická osobnost JMK.

Ve zpětných vazbách zazněla pochvala neprofesionálním knihovnám za vytrvalost a kreativitu při práci v omezených podmínkách. Konkrétně byly zmíněny inspirativní programy (např. projekt „Volte zvířata“ ve Statenicích), práce knihoven v Blansku, Brně, Ostopovicích či Břeclavi. Opakovaně se objevuje ocenění koležiality a ochoty sdílet materiály i zkušenosti napříč regionem.

Členové vnímají sílu regionální sítě – oceňují Databanku vzdělávacích knihovnických programů spravovanou KJM v Brně, organizaci seminářů i možnost osobních setkání několikrát ročně. Objevují se poděkování za vzdělávací akce, workshopy a inspirativní témata i přání pořádat další vzdělávání také v jiných městech regionu. Několik respondentů výslovně děkuje za fungování Klubu jako bezpečného prostoru pro sdílení a profesní podporu.

Přestože dobročinná činnost není typickou náplní práce knihoven, stává se postupně její přirozenou součástí. Příkladem může být zapojení Městské knihovny Moravský Krumlov do sbírky Čteme na dřevě, kdy se podařilo vybrat bezmála 12.000 Kč na transplantace kostní dřevě. V hodnocení byl připojen i příběh ze sbírky: „*Desetiletý chlapec přišel a daroval 40,- Kč s tím, že to rád dá, i když už mu na zmrzku nezbude.*“ Tento moment symbolicky vystihuje smysl vedení dětí k solidaritě a uvědomění si potřebnosti pomoci od útlého věku.

Mediální výstupy a veřejná prezentace

Řada knihoven aktivně informuje o svých aktivitách prostřednictvím regionálních médií, odborného tisku i vlastních komunikačních kanálů.

Zmíněny byly například:

- pravidelné příspěvky do místních zpravodajů,
- články na webových stránkách knihoven (např. web knihovny Olešnice – olesnice.knihovna.cz),
- reportáže v regionální televizi (např. v [TV Tišnov](#)),
- článek v časopise **Čtenář 6/2025** („O draní peří“),
- článek v Moravskokrumlovských novinách („Pasování na čtenáře“),
- PROCHÁZKOVÁ, Eva. *Brána do světa fantazie, která inspiruje děti ke čtení, psaní a kresbě příběhů*. Zpravodaj Město Židlochovice. Židlochovice: Městský úřad, 2025, roč. 49, č. 1/2, s. 12.,
- informace zveřejněné na [webu obce Troubsko](#).

Z odpovědí vyplývá, že knihovny věnují pozornost nejen samotné realizaci akcí, ale i jejich komunikaci směrem k veřejnosti. Mediální výstupy posilují povědomí o významu knihoven jako kulturních a vzdělávacích center obcí a měst.

Vzdělávání a semináře Klubka

V roce 2025 se uskutečnily dva semináře v rámci projektu *Vzdělávejme (se) s radostí 2*, které byly finančně podpořeny z K21:

- Čtenářské aktivity pro prvostupňové děti (10. dubna 2025, Moravský Krumlov)
- Čtenářské dílny pro žáky z 2. stupně ZŠ (24. září 2025, Břeclav)

Průměrné hodnocení seminářů na školní stupnici (1 nejlepší, 5 nejhorší) činí 1,18, což svědčí o velmi pozitivním přijetí a přínosu pro praxi.

Z hodnocení a zpětných vazeb seminářů:

- Celkově jsem byla ze semináře nadšená. Líbilo se mi také, že se uskutečnil v Moravském Krumlově. Příště by mohl být v jiné jihomoravské knihovně, kam bych se jinak nedostala.
- Děkujeme, vše perfektní a jsme moc rády, že můžeme a máme kam :)
- Jen samé pochvaly samozřejmě! Moc děkuji za možnost se semináře zúčastnit!
- Děkuji za možnost se vzdělávat v oblasti čtenářských besed pro děti.

Shrnutí

Rok 2025 byl pro Klub dětských knihoven Regionu SKIP Velká Morava rokem dalšího růstu členské základny i pokračující profesní spolupráce. Z odpovědí zapojených knihoven je patrná různorodost aktivit, vysoké nasazení při práci s dětmi i otevřenost ke sdílení zkušeností. Silnými prvky zůstávají tradiční akce, jako je pasování prvňáčků či Noc s Andersenem, stejně jako rozvoj programů pro nejmenší děti v rámci Bookstartu.

Klub nadále plní roli platformy pro profesní podporu, vzdělávání a inspiraci a vytváří bezpečný prostor pro sdílení dobré praxe napříč regionem.